

кти); сформувати систему державного замовлення науково-технічної та інноваційно-технологічної продукції; сформулювати та затвердити на державному рівні стратегію науково-технологічного й інноваційного розвитку; створити умови для формування інфраструктури, що здійснювала б фінансовий, інформаційний, консалтинговий, маркетинговий та інші види підтримки інноваційних процесів.

Зазначені заходи дадуть змогу сформувати сприятливий інноваційний клімат, задіяти всі необхідні механізми та стимули для підвищення зацікавленості підприємств у впровадженні наукомістких технологій, що забезпечить економічну незалежність вітчизняної промисловості та подолання відставання від розвинених держав.

Фадєєнко В.
ХІБС УБС НБУ

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ПРИВАБЛИВОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ

Інвестиції – невід’ємний складник розвитку будь-якої економічної системи. На сучасному етапі розвитку України набуває все більшої актуальності питання залучення інвестиційних коштів. Але оскільки громадяни нашої країни не мають бажання ризикувати своїми коштами, чудово розуміючи ситуацію в країні, перевагу в плані інвестиційної політики віддають іноземним країнам. Кошти іноземних інвесторів дають змогу вирішувати нагальні проблеми окремих галузей, а також розвивати всі сфери суспільно-економічної діяльності. Але для того, щоб досягти тривалої зацікавленості іноземного інвестора, країна повинна мати привабливий інвестиційний клімат у довгостроковому періоді.

В Україні щороку відбувається приріст іноземного капіталу. Так, обсяг прямих іноземних інвестицій в Україні в I півріччі 2012 р. збільшився на 15,6 %. В економіку України іноземними інвесторами в I півріччі 2012 р. вкладено 3 млрд. 224,2 млн. дол. прямих інвестицій (акціонерного капіталу). Інвестиції надійшли зі 128 країн світу. Основними країнами-інвесторами, на які припадає понад 82% загального обсягу прямих інвес-

тицій, є Німеччина, Нідерланди, Росія, Австрія, Франція, Велика Британія, Швеція та Швейцарія.

Економічна ж ситуація в Україні значно ускладнює інвестиційну діяльність, відлякуючи потенційних інвесторів такими явищами: великий рівень тіньового сектору економіки (за офіційними даними, у I кварталі 2012 р. він становив 34 %); корупція органів державної влади й місцевого самоврядування, повільні та непрозорі приватизаційні процеси; високий рівень податкового навантаження на економіку; нестабільність політичної ситуації в країні, що є додатковим ризиком, який може позначитися на прибутковості вкладів; велика кількість міфів, негативна інформація стосовно соціальної, економічної, політичної та криміногенної ситуації в нашій державі.

Для забезпечення сталого економічного зростання Україні потрібні значні обсяги інвестицій. Таке вливання капіталу від іноземних інвесторів можливе тільки за умов покращення інвестиційної привабливості територій. Тому слід покращити інвестиційну привабливість країни шляхом цілеспрямованої державної політики щодо зменшення виявів та впливу наведених явищ, що стримують надходження капіталу. Це дасть змогу залучити в майбутньому до вітчизняної економіки значно більшу кількість інвесторів (і не лише іноземних).

Федько Ю.
НТУ «ХП»

ТАЄМНИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ІНФЛЯЦІЇ

Проблема рівня інфляції в Україні завжди була актуальною, а навколо неї точилося багато суперечок. За останні роки, як стверджує український уряд, рівень зростання цін значно знизився й на кінець 2011 р. становила лише 6,9%. Чому ж такі малі показники на папері не можна побачити в реальному житті? У чому таємниця української інфляції?

Це пов'язано насамперед із методом обрахунку індексу споживчих цін (ІСЦ), що визначається за допомогою так званого споживчого набору, у який увіходять усі репрезентативні товари й послуги, споживані населенням України. ІСЦ має відбивати витрати середньостатистичного українця, але оскільки між багатими й бідними в Україні нині велика

«прірва», тобто майже відсутній середній клас, то цей показник, на нашу думку, об'єктивно не може показати справжній рівень інфляції в Україні. Якщо порівняти споживчий кошик України із країнами, які мають схожий рівень ВВП на душу населення, то ми побачимо, що українці більше за всіх витрачають коштів на харчування, безалкогольні напої та транспорт. Насправді ми витрачаємо майже порівну, але оскільки заробітні плати в нас значно нижчі, а ціни не набагато менші за ціни інших, то ми маємо такий великий показник витрат.

Порівнявши споживчі кошики, ми можемо також побачити, як влада маніпулює витратами на інші складники кошика. Наприклад, транспорт у споживчому наборі становить 4,7 %, що є найнижчим показником серед інших країн. Але, якщо вірити тій самій статистиці, ми витрачаємо на паливо так само, як і в інших країнах, а ціни останнім часом в Україні зростають, й автомобілів у нас значно більше (якщо кількість легкових автомобілів на 1 000 осіб в Албанії становить близько 90, то в Україні – майже 180). Якщо вірити цьому показникові, то або українці менше користуються автомобілями, або цей показник значно вищий.

Отже, можна сказати, що боротьба з інфляцією в Україні відбувається в такий спосіб: через низькі офіційні доходи українців у споживчому наборі штучно завищена частка соціально значущих товарів, що на практиці часто призводить до чималих коливань рівня інфляції. І це віддаляє показник ІСЦ від справжнього рівня інфляції в Україні.

Хайло І.
НТУ «ХП»

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ

Тінізація економічних відносин є однією з найбільш істотних перешкод щодо забезпечення стійкого економічного розвитку, підвищення добробуту, рівня і якості життя населення та зміцнення національної безпеки держави. Проблема тінізації існує в усіх без винятку країнах світу. Крім того, у глобальному масштабі ця проблема, як негативне соціально-економічне явище, має тенденцію до загострення. Згідно з оцінками податківців, обсяг тіньового сектора української економіки становить як мі-

німум 350 млрд. грн. на рік. Це чверть річного ВВП. Саме тому вирішення проблеми набуває особливої актуальності.

Тіньова економіка в Україні – результат системної кризи економіки, що виникла через невідповідність методів здійснення ринкових перетворень. Поширення тіньової економіки в Україні відбулося на базі руйнації діючих розподільних відносин і побудови нових, які істотно порушили усталений баланс інтересів суб'єктів економіки, паритетність розвитку окремих її сфер, мотивацію ефективного господарювання. Ключовими передумовами високого рівня тінізації національної економіки залишаються неефективний інституціональний базис регулювання підприємництва та незадовільні умови здійснення підприємницької діяльності.

Тіньова економіка існує майже в усіх сферах соціально-економічних відносин: від дрібного бізнесу до великих корпорацій або навіть центральних органів влади. Більшість із нас стикалися чи навіть відчували на собі вплив тіньової економіки. Приклади її можуть бути абсолютно різними. Це й нелегальна заробітна плата, і готівкові операції, що не обліковуються, і приховування доходів, і хабарі, і підпільне виробництво, незаконна діяльність, шахрайство. Цей перелік можна ще довго продовжувати, і він постійно оновлюється за рахунок появи нових «прогалин» у законодавстві чи винахідливості шахраїв.

Для зменшення тінізації економіки потрібна зважена податкова політика. Податки мають бути такими, щоб кожен підприємець міг їх сплачувати в повному обсязі й розвивати свій бізнес.

Ханас Т.

КрНУ ім. М. Остроградського

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Мотивація праці є центральним завданням розвитку стратегічного управління персоналом. Відсутність досконалої вітчизняної теоретичної основи щодо розвитку процесу мотивації викликає певні непорозуміння та призводить до простого запозичення зарубіжного досвіду. На сучасно-

му етапі розвитку економіки України ще не сформовано злагоджений механізм мотивації ефективної праці. Спад виробництва, незацікавленість працівників в одержуваних результатах стали наслідком функціонування прийнятої раніше системи мотивації ефективної праці. Ця система базувалася на використанні моральних стимулів, які, на жаль, ефективні тільки протягом невеликого проміжку часу.

Нині можна виділити такі проблеми мотивації праці на підприємствах: неврахування індивідуальності кожної людини, унаслідок чого керівник не спроможний визначити ті чинники, які впливають на зростання ефективності праці робітників; керівники не звертають увагу на стан психологічного клімату в колективі; відсутність прямої залежності розміру премії від конкретних результатів роботи працівників структурних підрозділів підприємства, оскільки перестала виконувати головну – стимулювальну – функцію й перетворилася на просту надбавку до посадового окладу.

Отже, можемо зробити висновок, що мотивування персоналу є невід'ємною основою діяльності будь-якого підприємства. Щоб цей інструмент застосовувався роботодавцями з максимальною ефективністю, необхідно мати чітке уявлення про механізми поведінки людей та формування мотивів щодо продуктивної праці. Мотивувальна сила заробітку на українських підприємствах зростатиме за умов оптимізації зусиль з боку керівників.

До найсприятливіших заходів і дій слід зарахувати: покращення трудової дисципліни та організації праці, підвищення трудової кваліфікації працівників, стимулювання вільним часом, надання можливості добре виявити себе в результатах роботи, можливість підвищення кваліфікації. Запропоновані методи мотивації праці допоможуть керівникам працювати більш продуктивно; створять довірливе ставлення працівника до керівництва; зроблять підприємство більш могутнім на ринку, що виробляє якісну й конкурентоспроможну продукцію.